

Regionrevisorerna

MISSIVDatum
2020-12-17

Ärendenummer RR 2020/12

Till regionstyrelsen
Kopia för kännedom till fullmäktiges presidium**Granskning av följsamheten till revisionens tidigare granskningar i Region Kalmar län**

Revisorerna har låtit göra en uppföljande granskning av tidigare genomförda granskningar. Det övergripande syftet är att granska hur regionen har hanterat revisorernas fördjupade granskningar. Syftet med granskningen är även att bedöma om revisorernas granskningar har bidragit till verksamhetsutveckling, dvs. om revisionens granskningar har varit främjande för verksamheten. Det är de fördjupade granskningarna under åren 2013 till 2018 som ingår i denna granskning.

Den sammanfattande bedömningen är att Region Kalmar län hanterat revisionens tidigare genomförda granskningar på ett i huvudsak ändamålsenligt sätt. Regionen har i allt väsentligt genomfört de förändringar som regionstyrelsen skrivit att de ska göra med anledning av revisionens slutsatser och rekommendationer. Inom ett antal områden bedöms dock detta inte som tillräckligt för att komma tillrätta med de brister som påpekats eller för att leva upp till de lagkrav som finns. En fortsatt uppföljning av regionens arbete bedöms som viktigt för så väl regionstyrelsen som revisionen.

Med granskningen som grund konstaterar revisorerna att i nästan samtliga fall har svaret på granskningarna inkommit inom den svarstid som angivits. De avvikelser som finns förklaras med hur regionstyrelsens sammanträden ligger i förhållande till svarsdatum och anses acceptabla. Svaren är relativt kortfattade och utan djupare analys. Svaren innehåller enbart delvis tillräckliga beskrivningar av planerade åtgärder inklusive arbetsfördelning, tidplaner och återrapportering.

I majoriteten av granskningarna har samtliga åtgärder vidtagits inom ramen för respektive granskning för att komma tillrätta med de brister som identifierades. I vissa granskningar finns arbete kvar att göra och till stor del beror detta på att lagar avsevärt förändrats och kraven skärpts utifrån vad som var fallet när granskningen genomfördes. När det gäller granskningen av kostnaderna för inhyrd personal har regionen genomfört de förändringar som man angav i sitt svar till revisionen men kostnaderna har trots detta ökat och arbetet har inte räckt för att nå regionens målsättning.

Revisorerna rekommenderar:

- att regionstyrelsen säkerställer att svaren till revisionen innehåller tydliga beskrivningar över vilka åtgärder som ska genomföras, vem som ska göra det och när arbetet ska följas upp.
- att regionstyrelsen beslutar i granskningar med omfattande kritik om att, och då också när, särskild återrapportering ska ske med anledning av granskningen.
- att regionstyrelsen tillser att följa upp regionens arbete samt vid behov besluta om nya åtgärder för informationssäkerhetsområdet, säkerhetsområdet, arbetet utifrån barnkonventionen, arbetet med inhyrd personal samt synpunktshantering.

Mot bakgrund av vad som framkommit önskar revisorerna svar från regionstyrelsen. Detta svar önskar revisorerna ha tillhanda senast den 15 juni 2021.

Granskningen presenteras i bilagd rapport som härmed överlämnas till regionstyrelsen.

På revisorernas vägnar

Klaus Leidecker
Ordförande

Joakim Klasa
Revisionschef

Bilaga:
rapport från EY

Signatursida

Detta dokument har elektroniskt undertecknats av följande undertecknare:

Namn	Klaus Leidecker
Titel, Organisation	Ordförande, Region Kalmar län
Datum & Tid	2020-12-21 12:59:00 +01:00
Identifikationstyp	SMS (+46708983100)
Identifikations-id	778f3c0ebd91495883de88f1c5acde16

Namn	Joakim Klasa
Titel, Organisation	Revisionschef, Region Kalmar län
Datum & Tid	2020-12-21 13:11:58 +01:00
Identifikationstyp	SMS (+46722481364)
Identifikations-id	28b7e9b5e0604414bd67130b769e09f7

[Validera dokumentet](#) | [Användarvillkor](#)

Region Kalmar län

Granskning av följsamhet till revisionens
tidigare granskningar

Innehåll

Sammanfattning	2
1. Inledning	3
1.1. Bakgrund.....	3
1.2. Syfte och revisionsfrågor	3
1.3. Genomförande och avgränsningar	3
1.4. Ansvarig nämnd/styrelsen	4
1.5. Revisionskriterier.....	4
2. Granskningsresultat	5
2.1. Har regionen svarat på revisorernas skrivelser i samband med avrapporterad granskning? Har regionen svarat på skrivelserna inom utsatt tid?.....	5
2.2. Har svaret innehållit en tillräcklig analys och beskrivning av hur slutsatser och rekommendationer uppfattas?	5
2.3. I hur stor utsträckning har regionen i svaren angett att de ska genomföra rekommendationerna?	6
2.4. Har svaret innehållit en tillräcklig beskrivning av planerade åtgärder?	6
Bedömning	6
2.5. Innehåller svaret en tydlig arbetsfördelning av planerade åtgärder och finns en tidplan för arbetet samt åiterrapportering till ansvarig instans?	6
2.6. Sammanfattande bedömning av svaren	7
2.7. Har förvaltningarna genomfört de förändringar som regionstyrelsen har skrivit att de ska göra med anledning av revisionens slutsatser och rekommendationer?	8
2.8. Har arbetet förändringarna med anledning av revisionens slutsatser och rekommendationer åiterrapporterats till regionstyrelsen?	9
2.9. Har de genomförda förändringarna bidragit till att utveckla verksamheten?.....	10
3. Sammanfattande bedömning	11
Källförteckning	13

Sammanfattning

EY har på uppdrag av Region Kalmar läns revisorer granskat om de fördjupande granskningarna som genomförts hanterats på ett ändamålsenligt sätt. Med ett ändamålsenligt sätt menas att granskningarna tas emot, analyseras och svaras på men även att de eventuella rekommendationer som ges hanteras. Den övergripande revisionsfrågan är: Har Region Kalmar Län hanterat revisorernas fördjupade granskningar på ett ändamålsenligt sätt?

Vår sammanfattande bedömning är att Region Kalmar län hanterat revisionens tidigare genomförda granskningar på ett i huvudsak ändamålsenligt sätt. Regionen har i allt väsentligt genomfört de förändringar som regionstyrelsen skrivit att de ska göra med anledning av revisionens slutsatser och rekommendationer. Inom ett antal områden bedöms dock detta inte som tillräckligt för att komma tillrätta med de brister som påpekats eller för att leva upp till de lagkrav som finns och fortsatt uppföljning av regionens arbete bedöms som viktigt för så väl regionstyrelsen som revisionen.

De brister vi konstaterat inom ramen för granskningen rör framför allt utformningen av svaren. Till viss del kan det förklaras av att det finns granskningar där vi bedömer att det varken i granskningsrapporten eller i missivet tydligt sammanfattat framgår rekommendationer eller förbättringsområden, vilket såklart påverkar stringensen i svaret. Det finns dock svar som är otydliga trots tydliga rekommendationer. Det som framför allt brister är en tillräcklig beskrivning av planerade åtgärder inklusive arbetsfördelning, tidsplan och återrapportering.

Vi har bland annat gjort följande iakttagelser:

- ▶ I nästan samtliga fall har svaret på granskningarna inkommit inom den svarstid som angivits. Avvikelse kan förklaras med hur regionstyrelsens sammanträden ligger i förhållande till svarsdatum och får anses acceptabla.
- ▶ Svaren är relativt kortfattade och utan djupare analys.
- ▶ Svaren innehåller enbart delvis tillräckliga beskrivningar och det brister avseende tidplaner och återrapporteringar.
- ▶ I majoriteten av granskningarna har samtliga åtgärder vidtagits inom ramen för respektive granskning för att komma tillrätta med de brister som identifierades.

Utifrån granskningsresultatet rekommenderar vi regionstyrelsen att:

Utifrån det generella arbetet med revisionens granskningar

- ▶ Säkerställa att svaren till revisionen innehåller tydliga beskrivningar över vilka åtgärder som ska genomföras, vem som ska göra det och när arbetet ska följas upp.
- ▶ I granskningar med omfattande kritik bör regionen besluta om att, och då också när, särskild återrapportering ska ske med anledning av granskningen.

Utifrån uppföljningen av ett antal specifika granskningar

- ▶ Följa upp regionens arbete samt vid behov besluta om nya åtgärder för informationssäkerhetsområdet, säkerhetsområdet, arbetet utifrån barnkonventionen, arbetet med inhyrd personal samt synpunktshantering då det trots genomförda åtgärder kvarstår arbetet för att nå regionens mål och/eller de lagkrav som finns.

1. Inledning

1.1. Bakgrund

Som en del av revisorernas arbetsuppgifter ingår det att förvissa sig om att de fördjupade granskningarna som genomförs hanteras på ett ändamålsenligt sätt. Med ett ändamålsenligt sätt menas att granskningarna ska tas emot, analyseras och svaras på men även att de eventuella rekommendationer som ges hanteras. Svaren från regionstyrelsen eller annan ansvarig politisk instans ska vara tillräckligt analyserade och innehålla en beskrivning på hur man ser på revisorernas slutsatser. Svaret ska innehålla en plan för och hur man ämnar genomföra rekommendationerna. Denna granskning ska även svara på om rekommendationerna genomförs och om de bidrar till att utveckla regionens verksamhet. I uppföljningen ingår totalt 22 fördjupade granskningar under åren 2013 till 2018.

1.2. Syfte och revisionsfrågor

Det övergripande syfte är att granska hur regionen har hanterat revisorernas fördjupade granskningar. Syftet med granskningen är även att bedöma om revisorernas granskningar har bidragit till verksamhetsutveckling, dvs. om revisionens granskningar har varit främjande för verksamheten. Denna granskning är en del av den årliga granskningen av regionen som görs av revisionen och kommer att ingå som en del i bedömningen om regionstyrelsen har en tillräcklig intern styrning och kontroll.

Den övergripande revisionsfrågan lyder: *Har Region Kalmar Län hanterat revisorernas tidigare genomförda fördjupade granskningar på ett ändamålsenligt sätt?*

Inom ramen för granskningen besvaras dessutom följande delfrågor:

- ▶ Har regionen svarat på revisorernas skrivelser i samband med avrapporterad granskning?
- ▶ Har regionen svarat på skrivelserna inom utsatt tid?
- ▶ Har svaret innehållit en tillräcklig analys och beskrivning av hur slutsatser och rekommendationer uppfattas?
- ▶ I hur stor utsträckning har regionen i svaren angett att de ska genomföra rekommendationerna?
- ▶ Har svaret innehållit en tillräcklig beskrivning av planerade åtgärder?
- ▶ Innehåller svaret en tydlig arbetsfördelning av planerade åtgärder och finns en tidplan för arbetet samt återrapportering till ansvarig instans?
- ▶ Har förvaltningarna genomfört de förändringar som regionstyrelsen har skrivit att de ska göra med anledning av revisionens slutsatser och rekommendationer?
- ▶ Har arbetet med förändringarna med anledning av revisionens slutsatser och rekommendationer återrapporterats till regionstyrelsen?
- ▶ Har de genomförda förändringarna bidragit till att utveckla verksamheten?

1.3. Genomförande och avgränsningar

Granskningen har genomförts genom dokumentstudier och intervjuer.

Vi har tagit del av de ursprungliga granskningsrapporterna med tillhörande missiv samt de skriftligas svar på granskningarna som regionen lämnat. Dessa har granskats och bedömts enligt delfrågorna ovan. Därtill har ansvariga tjänstepersoner på regionen under oktober och november 2020 skriftligen besvarat ett antal frågor om hur regionen arbetat vidare utifrån de rekommendationer och förbättringsområden som lämnades i de ursprungliga

granskningsrapporterna och hur regionen arbetat vidare med att genomföra de åtgärder som finns listade i svaren på granskningsrapporterna. Som komplement till lämnade skriftliga svar har ansvariga tjänstepersoner på regionen intervjuats, för fullständig lista över intervjuade se källförteckningen. Inom ramen för arbetet med uppföljningen har vi också tagit del av en stor mängd styrdokument, rutinbeskrivningar och uppföljningar vilka visar på regionens arbete till följd av granskningarna. Även dessa finns listade i källförteckningen.

I rapporten används begreppen landstinget och landstingsstyrelsen när vi skriver om förhållanden innan 1 januari 2019 då Region Kalmar län bildades genom en ombildning av Landstinget i Kalmar län och en fusion med Regionförbundet i Kalmar län. För förhållanden efter 1 januari 2019 eller i mer generella beskrivningar används benämningarna regionen och regionstyrelsen.

1.4. Ansvarig nämnd/styrelsen

Granskning omfattar regionstyrelsen.

1.5. Revisionskriterier

Kommunallagen (2017:725)

I kommunallagens 6 kap. §1 regleras att styrelsen ska leda och samordna förvaltningen av kommunens eller regionens angelägenheter och ha uppsikt över övriga nämnders verksamhet. Vidare framgår av §7 att nämnderna inom sitt respektive område se till att den interna kontrollen är tillräcklig och att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredsställande sätt.

2. Granskningsresultat

2.1. Har regionen svarat på revisorernas skrivelser i samband med avrapporterad granskning? Har regionen svarat på skrivelserna inom utsatt tid?

Iakttagelser

Av de 22 granskningar mellan 2013-2018 som denna rapport omfattar finns det två granskningar¹ i vilka revisorerna i missivet inte önskar svar från regionen. Bakgrunden är att det i dessa granskningar inte framkommer några brister utan den granskade verksamheten bedrivs på ett ändamålsenligt sätt. Dessa två granskningar har likväl tagits upp i regionstyrelsen som informationsärenden cirka två månader efter revisorernas behandling av desamma.

Av de övriga 20 granskningarna har för 17 av granskningarna svar inkommit inom den tid revisorerna angett. Gällande två granskningar² har svaret inkommit cirka två veckor efter anmodat datum och för en granskning³ drygt två månader.

Det är regionstyrelsen som i samtliga 20 granskningar beslutat om svaret.

Bedömning

Vår samlade bedömning är att det inte finns några brister avseende huruvida regionstyrelsen avgivit svar inom utsatt tid. I en granskning har svaret från regionen inkommit drygt två månader efter utsatt tid vilket bedöms beror på sommarledigheter och att svaret kunnat behandlas först i samband med att regionstyrelsens möten återupptogs i augusti månad. De få avvikelser som finns kan förklaras med hur sammanträden ligger i förhållande till svarsdatum och bedöms som acceptabla.

2.2. Har svaret innehållit en tillräcklig analys och beskrivning av hur slutsatser och rekommendationer uppfattas?

Iakttagelser

Det är vanligt att svaren från regionen är relativt kortfattade (omfattandes 1-2 sidor). Det finns ingen mall för hur svaret ska struktureras eller vad det ska innehålla utan det är upp till den som författar ett svar att utforma detta.

Missiven inte innehåller några uppmaningar kring just analys eller beskrivningar av hur slutsatser och rekommendationer uppfattas, utan uppmaningen i missiven är i majoriteten av dem att svaret ska omfatta "vilka åtgärder som vidtagits respektive planeras för att tillvarata de förbättringsmöjligheter som redovisas i granskningsrapporten".

Bedömning

Knappt hälften av svaren (9 st) bedömer vi innehåller en tillräcklig analys och beskrivning av hur granskningsrapportens slutsatser och rekommendationer uppfattas. En bidragande orsak bedöms vara att missiven inte innehåller några uppmaningar kring just analys eller beskrivning av hur slutsatser och rekommendationer uppfattas. I tre av svaren är bedömningen att analys

¹ Granskning av KLT:s interna kontroll av upphandlade tjänster (2017) resp. Granskning av intäktshantering i kollektivtrafiken (2017)

² Granskning av remisshantering (2016) samt Granskning av betalningsrutiner (2015).

³ Granskning av arbetet utifrån FN:s barnkonvention (2015)

och beskrivning saknas eller är mycket bristfällig. I de övriga åtta svaren bedömer vi att det finns brister avseende analys och beskrivning.

2.3. I hur stor utsträckning har regionen i svaren angett att de ska genomföra rekommendationerna?

Iakttagelser

Det är inte alla rapporter eller alla missiv som innehåller tydliga rekommendationer vilka regionen förväntas svara gentemot. En handfull granskningar innehåller istället vad som uttrycks som förbättringsområden, iakttagelser eller risker vilka ofta är formulerade mer som allmänna problemområden eller utmaningar snarare än konkreta brister vilka kan åtgärdas.

Bedömning

I nio av svaren bedömer vi att regionen i stor utsträckning svarat att de kommer att genomföra rekommendationerna. I åtta svar bedömer vi att svaret brister i förhållande till genomförande av de rekommendationer som lämnas och i tre svar bedömer vi att de innehåller stora brister. Vår bedömning är att missivets utformning, där bedömningen är att det inte alltid har varit tydligt vad svaret ska omfatta eller svara mot, har påverkan på hur svaret utformas och bidrar till den otydlighet som finns i drygt hälften av granskningarna.

2.4. Har svaret innehållit en tillräcklig beskrivning av planerade åtgärder?

Iakttagelser

Svaren varierar i sin beskrivning av planerade åtgärder. Vanligt är att regionen i svaret beskriver att en ny rutin ska tas fram men hur detta ska ske, hur denna rutin ska bli känd i verksamheten och hur efterlevnaden av rutinen ska följas upp genom exempelvis intern kontroll eller stickprovet framgår sällan.

Bedömning

För en dryg tredjedel av svaren (8 st) bedömer vi att det finns en tillräcklig beskrivning av planerade åtgärder. Där detta brister, i nio utav svaren, eller det finns stora brister, i tre utav svaren, handlar det ofta om att det inte är beskrivet vem som ansvarar för att genomföra åtgärderna eller vad det är som konkret ska genomföras.

2.5. Innehåller svaret en tydlig arbetsfördelning av planerade åtgärder och finns en tidplan för arbetet samt återrapportering till ansvarig instans?

Iakttagelser

Ofta redovisas ingen tidsplan för genomförande och inte heller redovisas i svaret en arbetsfördelning och uppföljningen av planerade åtgärder. Vad som ska följs upp, av vem och vem som ska ta del av uppföljningen är frågor som ofta lämnas obesvarade.

Vid sakgranskningen förtydligas att då styrelsens svar på revisionsgranskningar lämnas i relativt nära anslutning till när de är framlagda innebär detta att det har lagts fokus på att svara

med vilka aktiviteter som avses genomföras och att det inte alltid går att sätta en tidsatt handlingsplan eftersom flera delar i organisationen ska involveras. Fokus beskrivs ligga på vad som ska göras snarare än på när. Vidare framförs uppfattningen att om det rör sig om väsentliga brister som framkommer så genomförs åtgärderna så omedelbart som det är möjligt.

Bedömning

Sex utav svaren bedömer vi som tillräckliga medan nästan lika många, fem svar bedömer vi har stora brister. Nio svar bedöms som bristande.

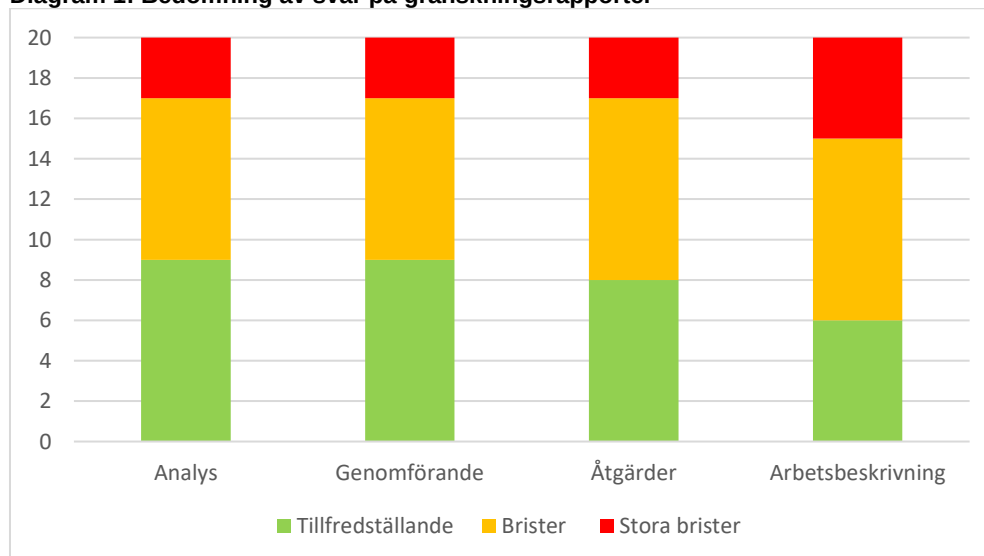
2.6. Sammanfattande bedömning av svaren

I diagram 1 nedan finns en sammanställning över vår bedömning av de svar som lämnats på revisionens granskningar. Svaren har bedömts utifrån delfrågorna 2.1-2.5 ovan. För att läsa mer om själva bedömningen av svaren se bilaga 1 och för att läsa mer om vår bedömning av ett specifikt svar på en specifik granskningsrapport se de tematiskt grupperade bilagorna 2-5.

Genomgående kan sägas att drygt tredjedel av svaren bedöms som tillräckliga. Drygt en tredjedel av svaren bedöms ha brister och en knapp handfull som att de har stora brister. Det ska dock betonas att ett och samma svar ofta bedöms som tillfredställande alternativt bristande beroende på vilken delfråga som bedöms. Gällande tre granskningar är det dock så att svaret på samtliga punkter bedömts som tillfredställande och i två granskningar som genomgående mycket bristfälligt.

Vår bedömning är att regionstyrelsen bör säkerställa att svaren till revisionen innehåller tydliga beskrivningar över vilka åtgärder som ska genomföras, vem som ska göra det och när arbetet ska följas upp. Detta kan exempelvis ske genom att en mall eller checklista tas fram för utformning av svar.

Diagram 1: Bedömning av svar på granskningsrapporter

2.7. Har förvaltningarna genomfört de förändringar som regionstyrelsen har skrivit att de ska göra med anledning av revisionens slutsatser och rekommendationer?

lakttagelser

Utöver de två granskningar för vilka inget svar från regionen har krävts finns ytterligare tre granskningar som vi i denna granskning inte följt upp då dessa i närtid följts upp enligt fördjupade uppföljningar eller nya granskningar. Detta gäller granskningen av investeringsprocessen, granskningen av betalningsrutiner samt granskningen av vissa kostnadsslag.

Av de kvarstående sjutton granskningarna konstaterar vi att en rad åtgärder vidtagits inom respektive område för att komma tillrätta med de brister som identifierades i de ursprungliga granskningarna. För att läsa mer om vilka åtgärder som vidtagits med anledning en specifik granskning se de tematiskt grupperade bilagorna 2-5.

Inom vårdområdet har två granskningar under åren 2013-2018 rört remisshanteringen. Mot bakgrund av bland annat ett ökat fokus på tillgänglighet har remisshanteringen förändrats och flera åtgärder vidtagits för att bland annat tillse att remisser skrivs omgående, prioriteras och inte blir liggande osignerade. Inom diabetesvården, vilken granskades 2013 finns sedan 2014 vårdriktlinjer för diabetesvården, vilka är ett specialiserat kliniskt kunskapsstöd för hälso- och sjukvårdspersonalen i Sydöstra sjukvårdsregionen. Vårdriktlinjerna har förändrat rutinerna för allt från diagnostik, till behandling samt uppföljning, av såväl enskilda patienter som den samlade vården.

Inom ekonomiområdet finns bland annat en granskning avseende landstingets arbete med budgetprocessen (2017) och en avseende hur dyrbar utrustning köps in och används inom landstinget (2018). I båda fallen visar uppföljningen att flertalet instruktioner och dokument finns upprättade för att tydliggöra och effektivisera dessa processer. Tidplaner och anvisningar för budgetarbetet finns samlade på intranätet Navet och inom hälso- och sjukvårdsförvaltningen finns ett årshjul för investeringsprocessen avseende medicinteknisk utrustning vilken medger att det görs förvaltningsgemensamma prioriteringar av behov. Utveckling av olika nyckeltal så som kostnad per patient (KPP) och nyttokostandskalkyler inför inköp av medicinteknisk utrustning fortgår.

Inom IT- och säkerhetsområdet har en rad åtgärder vidtagits med anledning av de två granskningar som genomförts under åren 2013-2018. Bland annat beskrivs hur den generella riskmedvetenheten ökat och rutinerna skärpts avseende att genomföra formella riskanalyser inför större förändringar i olika informationssystem. Regionens internrevision har skärpts på säkerhetsområdet och under de senaste åren har bland annat hot och våld, informationssäkerhet och tillträde granskats.

Slutligen omfattar uppföljningen tre granskningar som rör mer administrativa delar av regionens verksamhet. Gällande granskningen som omfattade fysisk tillgänglighet (2018) har det för samtliga 200 byggnader regionen äger är genomförts och dokumenterats brister och enkelt avhjälpta hinder. Utifrån detta har en handlingsplan tagits och beslut fattats om en investeringsplan där större projekt de kommande fem åren finns upptagna. Gällande tillgänglighet avseende språk har regionen arbetat med översättning av informationsmaterial liksom QR-koder som hänvisar till webbplatser med lättillgänglig information/information på andra språk än svenska. Inom ramen för granskningen av synpunktshanteringen (2014) framgår att vårdgivaren inte årligen sammanställer inkomma synpunkter i enlighet med vad

som anges i Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete (SOFOS 2011:9).

Bedömning

Vår sammanfattande bedömning är att regionen i samtliga granskningar i allt väsentligt genomfört de förändringar som regionstyrelsen skrivit att de ska göra med anledning av revisionens slutsatser och rekommendationer. I de granskningar vi bedömer att det finns arbete kvar att göra med anledning av granskningen beror detta till stor del på att lagar avsevärt förändrats och kraven skärpts utifrån vad som var fallet när granskningen genomfördes. Detta är fallet med granskningen av IT-säkerhet, säkerhetsarbetet samt arbetet med anledning av barnkonventionen. Vidare bedöms det som en brist att någon årlig sammanställning och analys av inkomna synpunkter inte görs, i enlighet med Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete. En samlad uppföljning skulle utöver leva upp till lagkraven gynna arbetet och säkerställa att inkomna synpunkter på ett mer organiserat sätt tas tillvara i verksamheten som en del i det systematiska kvalitetsarbetet.

I fallet med granskningen av kostnaderna för inhyrd personal har regionen genomfört de förändringar som man angav i sitt svar till revisionen men kostnaderna har trots detta ökat och arbetet har inte räckt för att nå regionens målsättning om en halvering av kostnaderna senast 2017, utifrån kostnadsbilden 2014. Kostnaderna 2019 är istället betydligt högre än 2017, vilket i sin tur är högre än 2014. Regionens revisorer bör därför fortsatt följa arbetet för att tillse att det ger resultat som ligger i linje med regionens målsättning att minska kostnaderna för inhyrd personal.

2.8. Har arbetet förändringarna med anledning av revisionens slutsatser och rekommendationer återrapporterats till regionstyrelsen?

Iakttagelser

Enbart i en granskning⁴ uppges att regionstyrelsen fått en särskild uppföljning med anledning av granskningen. I övriga ges flera exempel på att arbetet som sådant följs upp inom ramen för diverse uppföljningar som är den del av den reguljära verksamheten. Inom vissa granskningsområden har frågor infogats i verksamhetsplaner och följs upp vid delårsavstämningar (per den siste april och per den sista augusti) liksom vid årsrapporten. Inom flera områden finns ett övergripande policydokument vilket styr arbetet på området och detta följs upp i enlighet med vad som anges i dokumentet.

Vid intervjuer uppges att det vid regionstyrelsens sammanträden alltid ges muntlig information enligt aktuella teman, så som "Sveriges bästa arbetsplats" (vilket inkluderar frågan om inhyrd personal) eller "Sveriges bästa kvalitet och tillgänglighet" (vilket inkluderar frågan om remisshantering).

Bedömning

Vår sammanfattande bedömning är, trots att återrapportering till styrelsen med anledning av granskningen inte genomförs, att uppföljningen av sakfrågorna sett för hela regionen inkluderat politik och förvaltning fungerar till stor del ändamålsenligt. Det sker dock oftast på förvaltningsnivå. I de granskningar det finns omfattande kritik bör regionen överväga att besluta om att, och då också när, särskild återrapportering ska ske med anledning av

⁴ Granskning av landstingets arbete med vårdkedjan för barn och unga med psykisk ohälsa

granskningen. Detta för att säkerställa att frågan ges tillräcklig prioritet och om vidtagna åtgärder inte är tillräckliga kunna besluta om fler åtgärder.

Ett annat förbättringsområde, vilket vi bedömer skulle stärka uppföljningen och säkerställa att beslutade åtgärder genomförs, är att svaren innehåller betydligt tydligare beskrivningar över vad som ska göras, vem som ska göra det och när arbetet ska följas upp. Detta kan exempelvis ske genom att en mall eller checklista tas fram för utformning av svar. Dessa åtgärder är att föredra framför exempelvis årlig uppföljning i regionstyrelsen av revisionens granskningar. Vi har övervägt vad en sådan årlig uppföljning skulle ge och funnit att nackdelarna i form av bland annat ökad administration riskerar överväga fördelarna. Istället bör arbetet enligt vår bedömning inriktas på att öka tydligheten i svaren för att underlätta särskild uppföljning där så är befogat. En allmän årlig uppföljning har också problem med att avgränsa vilka åtgärder som ska följas upp. Vissa åtgärder kan vidtas snabbt och ger resultat på kort sikt medan andra kan ta lång tid och kräva år av implementering. Dessa skillnader bedöms bättre kunna överbryggas om uppföljningen anpassas till granskningens sakfråga och inte följer en allmän årlig mall.

2.9. Har de genomförda förändringarna bidragit till att utveckla verksamheten?

Iakttagelser

Vid intervjuer och kontakt med region möter vi generellt en positiv inställning till revisionen och genomförda granskningar. Inom några granskningsområden anges att genomförd granskning legat till grund för ett omfattande förändringsarbete och granskningens rekommendationer benämns rentav som en checklista eller handlingsplan att arbeta utifrån.

Bedömning

Vår sammanfattande bedömning är att de genomförda förändringarna bidragit till att utveckla verksamheten. Vår bedömning grundar sig dels på att, vilket konstaterats ovan, regionen i allt väsentligt genomfört de förändringar som pekats ut med anledning av revisionens slutsatser och rekommendationer dels på hur verksamheten i positiva ordalag talar om revisionens granskningar och det stöd de varit i förändringsarbetet.

3. Sammanfattande bedömning

Det är vår sammanfattande bedömning att Region Kalmar län hanterat revisionens tidigare genomförda granskningar på ett i huvudsak ändamålsenligt sätt. Regionen har i allt väsentligt genomfört de förändringar som regionstyrelsen skrivit att de ska göra med anledning av revisionens slutsatser och rekommendationer. Inom ett antal granskningsområden bedöms dock detta inte som tillräckligt för att komma tillrätta med de brister som påpekas eller för att leva upp till de lagkrav som finns och fortsatt uppföljning av regionens arbete bedöms som viktigt för så väl regionstyrelsen som revisionen.

De brister vi konstaterat inom ramen för granskningen rör framför allt utformningen av svaren. I vissa fall kan det förklaras av att det finns granskningar där vi bedömer att det varken i granskningsrapporten eller i missivet tydligt framgår rekommendationer eller förbättringsområden, vilket såklart påverkar stringensen i svaret. I andra fall är svaret dock otydligt trots tydliga rekommendationer och det som framför allt brister är en tillräcklig beskrivning av planerade åtgärder inklusive arbetsfördelning, tidplan och återrapportering.

Revisionsfrågor	Svar
Har regionen svarat på revisorernas skrivelser i samband med avrapporterad granskning?	För två utav de 22 granskningarna framgår det inte från missivet att ett svar krävs och regionstyrelsen har heller inte lämnat ett svar. I övriga granskningar har svar lämnats.
Har regionen svarat på skrivelserna inom utsatt tid?	För de 20 svar som lämnats har 17 inkommit i tid medan tre granskningar inte har inkommit inom den tid som anges i missivet. De avvikelser som finns kan förklaras med hur sammanträden ligger i förhållande till svarsdatum och bedöms som acceptabla.
Har svaret innehållit en tillräcklig analys och beskrivning av hur slutsatser och rekommendationer uppfattas?	Nästan hälften av svaren bedöms innehålla en tillräcklig analys och slutsatser. Många svar bedöms som relativt kortfattade.
I hur stor utsträckning har regionen i svaren angett att de ska genomföra rekommendationerna?	I nio svar bedömer vi att beskrivningen över planerade eller vidtagna åtgärder svarar mot rekommendationerna på ett tillfredställande sätt. En försvårande omständighet är att det inte är alla rapporter, eller alla missiv som innehåller tydliga rekommendationer vilka styrelsen förväntas svara på. Vår bedömning är att detta har påverkat hur svaret utformats och det har varit otydligare för regionen vad som förväntas genomföras vilket i sin tur påverkat svarets utformning.
Har svaret innehållit en tillräcklig beskrivning av planerade åtgärder?	Åtta svar bedömer vi innehåller en tillräcklig beskrivning av planerade åtgärder. I övriga tolv finns det brister eller stora brister. Det kan handla om att man exempelvis ska ta fram ett nytt styrdokument men inte beskriver hur detta ska implementeras eller följas upp. I andra fall ger regionen en allmän beskrivning av den verksamhet som pågår inom området men beskriver inte vilka nya åtgärder som ska vidtas med anledning av granskningen.
Innehåller svaret en tydlig arbetsfördelning av planerade åtgärder och finns en tidplan för arbetet samt återrapportering till ansvarig instans?	Ofta saknas en tydlig tidplan för genomförande och det brister i beskrivning av uppföljning av planerade åtgärder. Vad som ska följas upp, av vem och vem ska ta del av uppföljningen är frågor som ofta lämnas obesvarade. I sex utav granskningarna bedömer vi att svaret är tillfredställande avseende dessa aspekter.

Har förvaltningarna genomfört de förändringar som regionstyrelsen har skrivit att de ska göra med anledning av revisionens slutsatser och rekommendationer?	Vi konstaterar vid uppföljningen 2020 att en rad åtgärder vidtagits inom respektive område för att komma tillrätta med de brister som identifierades i de ursprungliga granskningarna. Vår sammanfattande bedömning är att regionen i samtliga granskningar i allt väsentligt genomfört de förändringar som regionstyrelsen skrivit att de ska göra med anledning av revisionens slutsatser och rekommendationer. Inom ett antal granskningsområden har åtgärderna dock inte varit tillräckliga på grund av exempelvis skärpta lagkrav eller andra ändrade omständigheter och här krävs ett fortsatt arbetet för att nå regionens mål och för att verksamheten ska bedömas som fullt ut ändamålsenlig.
Har arbetet förändringarna med anledning av revisionens slutsatser och rekommendationer återspeglats till regionstyrelsen?	Vår sammanfattande bedömning är, trots att återspeglats till styrelsen med anledning av granskningen inte genomförts, att uppföljningen av sakfrågorna till stor del fungerar tillfredställande. Bedömningen grundar sig på den återspeglats som beskrivs ske dels inom ramen för den allmänna uppföljningen av verksamheten, dels den återspeglats som sker inom ramen för styrdokument inom respektive sakområde.
Har de genomförda förändringarna bidragit till att utveckla verksamheten?	Vår sammanfattande bedömning är att genomförda förändringarna bidragit till att utveckla verksamheten. Vår bedömning grundar sig dels på att, vilket konstaterats ovan, regionen i allt väsentligt genomfört de förändringar som pekats ut med anledning av revisionens slutsatser och rekommendationer dels på hur verksamheten i positiva ordalag talar om revisionens granskningar och det stöd de varit i förändringsarbetet.

Utifrån granskningsresultatet rekommenderar vi regionstyrelsen att:

Utifrån det generella arbetet med revisionens granskningar

- ▶ Säkerställa att svaren till revisionen innehåller tydliga beskrivningar över vilka åtgärder som ska genomföras, vem som ska göra det och när arbetet ska följas upp.
- ▶ I granskningar med omfattande kritik bör regionen besluta om att, och då också när, särskild återspeglats ska ske med anledning av granskningen.

Utifrån uppföljningen av ett antal specifika granskningar

- ▶ Följa upp regionens arbete samt vid behov besluta om nya åtgärder för informationssäkerhetsområdet, säkerhetsområdet, arbetet utifrån barnkonventionen, arbetet med inhyrd personal samt synpunktshantering då det trots genomförda åtgärder kvarstår arbetet för att nå regionens mål och/eller de lagkrav som finns.

Malmö den 10 december 2020

Malin Lundberg
Projektledare
EY

Hanna Ericsson
Projektmedarbetare
EY

Källförteckning

Medverkande specialister EY

- ▶ Daniel Lantz, auktoriserad revisor och certifierad kommunal yrkesrevisor
- ▶ Linn Höglund, senior revisionsmedarbetare
- ▶ Linus Aldefors, specialist ekonomiprocesser
- ▶ Magnus Andersson, specialist IT och IT-säkerhet samt informationssäkerhet
- ▶ Aleksandar Jovanovic, specialist IT och IT-säkerhet samt informationssäkerhet
- ▶ Sofia Holmberg, specialist vård och omsorg samt barnrätt

Intervjuade funktioner Region Kalmar Län

- ▶ Regiondirektör
- ▶ Ekonomidirektör
- ▶ Redovisningschef
- ▶ Budgetchef
- ▶ Planeringsdirektör
- ▶ Upphandlingschef
- ▶ Hälso- och sjukvårdsrådgivare
- ▶ IT-direktör
- ▶ IT-säkerhetsansvarig
- ▶ Informationssäkerhetsstrateg
- ▶ Hållbarhetschef
- ▶ Kanslidirektör
- ▶ Kommunikationsdirektör
- ▶ HR-direktör
- ▶ Primärvårdsdirektör
- ▶ Hälso- och sjukvårdsdirektör
- ▶ Psykiatridirektör
- ▶ Sjukvårdsstrateg psykiatriförvaltningen
- ▶ Ekonomichef psykiatriförvaltningen

Dokument

Administration

Landstingets synpunktshantering, KPMG AB (2014)

- Modell för brukares, patienters och närståendes medverkan i Kalmar län – Läns gemensam ledning i samverkan inom socialtjänst och angränsande område hälso- och sjukvård (2015-02-13).
- Riktlinje för klagomålshantering Region Kalmar Län (giltighetstid 2019-2021).
- Strategi för medborgare- patient- och närståendemedverkan (2014-06-10).

Granskning av barnkonventionen, PWC (2015)

- Handlingsplan – "Barnrättsarbete för varje barns bästa" (2018-06-13).
- Rutin för bedömning av barnets bästa (2020-04-20).

Granskning av tillgänglighet med fokus på funktionsnedsättningar samt språk, EY (2018)

- Handlingsplan med uppföljningsbara mått som rör personer med funktionsnedsättning, Landstinget Kalmar Län (2017).
- Region Kalmar län, Funktionsnedsättning – Resultatuppföljning februari 2020.

- Nuläge – målvärden i handlingsplanen som rör personer med funktionsnedsättning (2020).
- Samverkansavtal, Avtal mellan Funktionsrätt Kalmar län, DHR, Reumatikerförbundet, SRF och Region Kalmar län (2019-02-06).
- Uppföljning Samverkansavtal med funktionshinders-organisationerna 2019.
- Inventering avseende fysisk tillgänglighet - exempel från Oskarshamns sjukhus, (2018).
- Tillgänglighetsrapport, exempel från Oskarshamns sjukhus, Tengbom Arkitekt på uppdrag av Landstinget i Kalmar Län, bilaga 1 (2018).
- Utdrag ur Projektplats inventering tillgänglighet, exempel från Oskarshamns sjukhus (2020)
- Tillgänglighetsrapport, exempel på Oskarshamns sjukhus, Tengbom Arkitekt på uppdrag av Landstinget i Kalmar Län, bilaga 2 (2018)

Ekonomi

Granskning av den interna kontrollen vid region-, utomlänss- och utomlandssjukvård, Landstingsstyrelsen i Kalmar (2014)

- Köpt vård – Rutin fakturahantering och kontroller, Region Kalmar län (odaterad).

Granskning av landstingets investeringsprocess, EY (2015)

- Region Kalmar läns investeringsprocess, Region Kalmar län (odaterad).

Granskning av Landstingets upphandlings- och inköpsverksamhet, PWC (2016)

- Avtalsuppföljning, Region Kalmar län (2019-02-07).
- Årshjul Investeringsprocess, Region Kalmar län (2020).
- Mått av invånare och kund, verksamhet, medarbetare och ekonomi (2020).
- Organisation Upphandling, Region Kalmar län (odaterad).
- Gränssnitt Upphandlare – Upphandlingsassistent, Region Kalmar län (2019-12-03).
- Organisation och kategoriträd upphandling, (odaterad).
- Riktlinje upphandling, Region Kalmar län (2019-06-11).
- Skärmdump från spendanalysverktyg avseende spend och avtalstrohet per kategori (odaterad).
- Skärmdump från spendanalysverktyg avseende ackumulerad spend och summering av innevarande år (odaterad).
- Yrkesrollsbeskrivning – Materialkonsulent, Region Kalmar län (2019-12-09) .
- Årsummering Upphandling 2018, Region Kalmar län (2018).

Granskning av hur landstinget arbetar med att begränsa kostnaden för inhyrd personal (2016)

- Region Kalmar läns personal- och kompetensförsörjning, Region Kalmar län (2020-02-01).
- Handlingsplan 2020–2021, oberoende av hyrbolag, Region Kalmar län (2020-02-01).

Granskning av hur landstinget arbetar med budgetprocessen, PWC (2017)

- Budgetprinciper i Region Kalmar län, Region Kalmar län (2020-10-13).
- Verksamhetsplan 2020, Region Kalmar län (2020).
- Ny modell för verksamhetsplanering inom hälso- och sjukvårdsförvaltningen, Region Kalmar län (2020-10-22).
- Socialdemokraternas, miljöpartiets och västerpartiets gemensamma riktlinjer inför budget och plan 2019–2021 (2018).
- Riktlinjer inför regionplan 2020–2023, Länsunionen (2019-04-29).

Granskning av dyrbar utrustning, EY (2018)

- Bedömningsmall för investeringskalkyl (odaterad).

- Investeringsprocessen Hälso- och sjukvårdsförvaltningen, tjänsteskrivelse, Region Kalmar län (2020).
- Investeringsprocessen Hälso- och sjukvårdsförvaltningen, årshjul bilaga 1 (2020).

IT och säkerhet

Granskning av landstingets informationssäkerhet, KPMG (2015)

- Statusrapport IT-säkerhet 2016 – IT- förvaltningen, Landstinget i Kalmar län (2016).
- Utkast av Riktlinje Informationssäkerhet, Region Kalmar län (prel giltig 2020-12-09 – 2023-12-09).
- Riskanalys och riskbedömning, Region Kalmar län (Giltighetstid 2020-10-22 – 2023-10-22).
- Riktlinje Informationssäkerhet – roller och ansvar, Region Kalmar län (Giltighetstid 2020-10-16 – 2022-10-16).
- Rutin för informationssäkerhetsklassificering, Region Kalmar län (Giltighetstid 2020-10-20 – 2022-10-20).

Granskning av säkerhetsarbetet, KPMG (2017)

- Revisionsplan 2018 – 2023, Plan för interna revisioner inom området för Kris och Beredskap för Region Kalmar län (odaterad).
- Internrevision, Övergripande rutin i Region Kalmar län (Giltighetstid 2020-05-15 – 2023-05-15).
- Sammanfattning internrevision Tillträde och informationssäkerhet 2019, Region Kalmar län (2019).
- Checklista för interna revisorer – Tillträde och informationssäkerhet 2019, Region Kalmar län (2019)
- Rutin intressentanalys, Region Kalmar län (Giltighetstid 2020-10-27 – 2022-10-27).
- Intressentanalys – 2020, utdrag ur Stratsys, Region Kalmar län (2020-20-28).
- Riktlinje säkerhet, Region Kalmar län (Giltighetstid 2019-04-11 – 2021-03-11).

Vård

Diabetesvården, KPMG (2013)

- Vårdriktlinjer Diabetes (se <http://vardriktlinjer.se/sv/Diabetes/>).
- Presentation vid BEC-möte av "Sammanfattning rationell diabetesvård", (2020-09-03).
- Diabetes typ2 flödesmodell för kontroller och besök, bilaga till presentation vid BEC-möte (2020-09-03).
- Slutredovisning Diabetesarbetet – BEC-möte, Region Kalmar län (2020-09-03)
- Rationell uppföljning av diabetes inom Primärvården, Region Kalmar län (2020-09-03)
- "Hälsoval Kalmar län, Uppdragsbeskrivning/Förfrågningsunderlag 2020".
- "Hälsoval Kalmar län, Bilaga 2 Ersättning för vården 2020".

Granskning av folkhälsoarbetet, Landstingsstyrelsen i Kalmar Län (2014)

- Våra fokusområden inom folkhälsa (se <https://www.regionkalmar.se/detta-gor-region-kalmar-lan/vi-ansvarar-for-halso-och-sjukvard/for-ett-friskare-liv/vara-fokusomraden-inom-folkhalsa/>)

Granskning av remisshantering, KPMG (2016)

- Lokal rutin för hantering av remisser och provsvar, Region Kalmar län (2017).
- Riktlinje för hantering av remisser i Cosmic, Landstinget i Kalmar län (2015-09-02)
- Remisshantering – Riktlinje för primärvårdsförvaltningen, Landstinget i Kalmar län (2017-04-10).

- Bevakning av provsvar, remisser m.m. vid frånvaro inom läkargruppen, Region Kalmar län (2018-09-01)
- Rutin för signering av journalanteckning inom Primärvårdsförvaltningen (Beslutsdatum 2016-06-13 ,senast granskad 2020-10-15).
- Rutin för bevakning av att medicinsk uppföljning sker, primärvårdsförvaltningen i Region Kalmar län (2019-05-14).
- Lokala riktlinjer för hantering av remisser och remissvar, exempel primärvårdsförvaltningen från:
 - Blå Kustens hälsocentral, Landstinget i Kalmar län (reviderad 2017)
 - Mönsterås Hälsocentral, Region Kalmar län (reviderad 2020-03-19)
 - Nybro Hälsocentral (reviderad 2020-03-11)
- Lokala riktlinjer för hantering av remisser och remissvar, exempel psykiatrförvaltningen från:
 - Vuxenpsykiatri Söder, Kalmar (2020-02-01).
 - Vuxenpsykiatri mitt, Oskarshamn (2017-05-04).
 - Brief child and family phone interview (BCFPI) start (odaterad).
 - Vuxenpsykiatri norr/rättspsykiatri – Remissrutiner på ÖPV Västervik (2019-05-28).
- Riktlinje för avvikelshantering – Kvalitets och säkerhetsarbete, Region Kalmar län (2019-05-03).

Granskning av landstingets arbete med vårdkedjan för barn och unga med psykisk ohälsa, PWC (2018)

- "SIP – samordnad individuell plan, Överenskommelse För samverkan mellan kommunerna i Kalmar län och Region Kalmar län" (se https://regionkalmar.se/samarbetsportalen/uppdrag_samverkan/samordning-av-insatser-mellan-region-kalmar-lan-och-kommunerna/) (2020).
- Praktiska anvisningar Samordnad individuell plan, SIP (se https://regionkalmar.se/samarbetsportalen/uppdrag_samverkan/samordning-av-insatser-mellan-region-kalmar-lan-och-kommunerna/) (2020).
- Informationsmaterial SIP " Information till dig som barn/ungdom och din vårdnadshavare om SIP - Samordnad individuell plan" (odaterad).